

HØRINGSNOTAT

Kontor/afdeling
Center for
Energiadministration (VEA)

Dato 16-05-2023

J nr. 2022 - 23207

MUN / gtmd

Høringsnotat vedr. bekendtgørelse om tilskud til lokale energifællesskaber og lokal forankring af klimaomstilling

Bekendtgørelse om tilskud til lokale energifællesskaber og lokal forankring af klimaomstilling blev sendt i høring den 14. april 2023 med frist for afgivelse af høringssvar den 12. maj 2023.

Der er modtaget i alt 11 eksterne høringssvar i høringsperioden.

Følgende eksterne høringssvar har fremsendt bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet:

- Dansk Industri (DI)
- SYNERGI (SY)
- Tuse Næs Lokalforum (TN)
- Termonet Danmark (TD)
- Energifællesskabet Avedøre (EFA)
- VedvarendeEnergi (VE)

Følgende eksterne høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til bekendtgørelsesudkastet:

- Dansk Arbejdsgiverforening
- Danske Bygningskonsulenter
- Erhvervsflyvningens Sammenslutning
- Forbrugerrådet Tænk
- Foreningen af Rådgivende Ingeniører

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af ministeriets bemærkninger i kursiv for hvert emne.

For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Det bemærkes, at der er foretaget en række ændringer af mindre betydning, herunder redaktionelle og lovtekniske ændringer i bekendtgørelsen.

Indhold

GENERELT	2
TERMINOLOGI.....	3
PROJEKTORGANISATIONEN	4
ANSØGNINGERNE	5
SUPPLERENDE DOKUMENTATIONSKRAV TIL FYLDESTGØRENDE ANSØGNINGER.	6
INFORMATIONSPROJEKTER	6
PRIORITERING AF PROJEKTER	7
ØVRIGE FORSLAG	9
KLAGEADGANG	10

Generelt

SY roser generelt, at bekendtgørelsen justeres på baggrund af den gennemførte evaluering.

TN finder overordnet den reviderede bekendtgørelse stærkt forbedret i forhold til den første version og udtrykker tilfredshed med, at kravet om fuldmagter fra deltagerne i energifællesskabet erstattes af krav om en deltagererklæring.

TD er positivt indstillet overfor, at det nu eksplicit fremgår af bekendtgørelsen, at energifællesskaber også omfatter varme og køling.

EFA finder generelt, at der er flere gode nye tiltag, der åbner op for bredere projekter, med mulighed for at arbejde med både energi og grønne varmeløsninger i samme projekt.

VE mener, at de foreslåede tilskud kan fremme energifællesskaber langt bedre ved en række ændringer i bekendtgørelsen. VE finder desuden ikke, at puljen bør støtte projekter med køling, da projekter herom i praksis ikke er relevante for energifællesskaber.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet noterer sig, at der generelt er opbakning til den gennemførte evaluering og revision af bekendtgørelsen. Som anført i høringsbrevet er bl.a. ordet "køling" indarbejdet i hovedformålet og flere af del-formålene for større projekter med henblik på at tydeliggøre, at puljen er teknologineutral.

Terminologi

TN bemærker, at betegnelsen 'Større projekter' forekommer uklar, idet der ikke opereres med 'Mindre projekter', men derimod 'Informationsprojekter'. TN finder derfor behov for at afklare projekterminologien.

VE foreslår, at energifællesskaber defineres direkte i bekendtgørelsen, og at definitionen udvides til at omfatte alle former for fællesskaber af borgere, som samarbejder om at fremme vedvarende energi.

Ministeriets bemærkninger:

Betegnelserne "Større projekt" og "Informationsprojekt" anvendes konsekvent om de to projektyper.

Betegnelsen "større projekt" anvendes, da det er den korteste, entydige måde at identificere et projekt med deltagelse af et energifællesskab, som både opfylder hovedformålet i bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2 og mindst ét af del-formålene i bekendtgørelsens § 2, stk. 2. Et "større projekt" kan således gennemføres med henblik på en række forskelligartede formål.

I modsætning hertil kan et "informationsprojekt" kun have til formål at udbrede information, hvorfor denne projektttype er navngivet i overensstemmelse med formålet.

Bekendtgørelsen præciserer i § 2, stk. 3, at et energifællesskab skal forstås i overensstemmelse med bekendtgørelse om VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber¹, der i §§ 3 og 4 indeholder definitioner på henholdsvis et VE-fællesskab og et borgerenergifællesskab. Af vejledningen til retsgrundlaget for udmøntningen af puljen i 2022² fremgik ligeledes, at "energifællesskab" anvendes som fællesbetegnelse for enten et VE-fællesskab eller et borgerenergifællesskab. Lignende vil fremgå af vejledningen for 2023. Det falder uden for denne bekendtgørelse at indføre en selvstændig definition af et energifællesskab, idet bekendtgørelsen vedrørende puljen til lokale energifællesskaber udmøntes indenfor rammerne af lov om elforsynings bestemmelser om borgerenergifællesskaber samt VE-lovens bestemmelser om VE-fællesskaber, herunder bekendtgørelse om VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til ændringer i udkastet til bekendtgørelsen.

¹Bek. nr. 1069 af 30. maj 2021 - link: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2022/1162>

²https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Stoette_vedvarende_energi/veiledning_til_retsgrundlag_og_ansoegning_-_version_23.09.22_0.pdf

Projektorganisationen

SY bemærker, at det er væsentligt, at puljen kan nyttiggøres til projekter i den almene boligsektor og foreslår derfor, at det præciseres under § 2, stk. 3, at almene boligforeninger indgår i den gruppe af aktører, som kan være indeholdt i projektorganisationen.

TN efterspørger, hvad der forstås ved en 'projektorganisation' og bemærker, at beskrivelsen i bekendtgørelsens § 2, stk. 3, ikke forekommer afklarende. TN efterlyser i tilknytning hertil en afklaring af roller og ansvar internt i projektorganisationen, således at der er klarhed over, hvem der i virkeligheden varetager rollen som projektejer, og hvem der varetager rollen som projektadministrator.

TD finder det uhensigtsmæssigt, at det for større projekter er et krav, at der etableres et energifællesskab og foreslår, at man lader det være op til projektets resultater at afgøre, om energifællesskabet skal etableres.

VE bemærker, at det bør sikres, at projektorganisationen har en demokratisk struktur uden at gå på kompromis med projektadministrators ansvar som bevillingsmodtager.

Ministeriets bemærkninger:

Alle aktører nævnt i § 2, stk. 3, kan dels indgå i en projektorganisation, dels indgå i enten et VE-fællesskab eller et borgerenergifællesskab, jf. bekendtgørelsen om VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber §§ 3 og 4, hvori de respektive fællesskaber er defineret.

Almene boligforeninger er derfor ikke udelukket fra at søge tilskud fra puljen som en aktør i projektorganisationen. Derimod opfylder almene boligforeninger ikke altid kriterierne for at kunne indgå i et VE-fællesskab eller et borgerenergifællesskab, hvorfor almene boligforeninger ikke specifikt nævnes i bestemmelsen.

Der gælder ikke særlige krav til sammensætningen af projektorganisationen, udover at projektadministratoren skal kunne defineres som en virksomhed og at projektorganisationen bag ansøgningen om tilskud til et større projekt skal have deltagelse af minimum et allerede etableret energifællesskab eller en gruppe af borgere og/eller virksomheder, som planlægger at etablere et energifællesskab. Hvilke aktører, der konkret skal indgå i projektorganisationen, bestemmes af projektorganisationen.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 4, stk. 2, at projektadministratoren har ejerskabet over projektet. Ministeriet henviser herudover til muligheden for at udarbejde en samarbejdsaftale til afklaring af den interne opgavefordeling i projektorganisationen. Af vejledningen til retsgrundlaget for udmøntningen af puljen

i 2022³ fremgik således at: "Det er op til projektadministrator at sikre, at aftalegrundlaget for projektet er fyldestgørende og bindende. Dette kan f.eks. imødekommes ved, at der udarbejdes en samarbejdsaftale." Lignende vil fremgå af vejledningen for 2023.

For delpuljen målrettet større projekter er det relevant med et krav om, at projektorganisationen har deltagelse af et allerede etableret energifællesskab eller en gruppe af borgere og/eller virksomheder, som planlægger at etablere et energifællesskab, for at sikre, at puljens midler anvendes i overensstemmelse med formålsbestemmelserne i bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2 og stk. 2.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til ændringer i udkastet til bekendtgørelsen.

Ansøgningerne

EFA finder ikke, at det er gennemskueligt, hvor mange projekter, en projektadministrator kan indgå i. EFA finder det desuden vigtigt at definere, om det er selve det projekt, man søger, der ikke må være påbegyndt forud for meddelelsen af tilsagn, jf. sletningen af den tidligere § 6, stk. 2.

VE ønsker, at ansøgninger modtaget efter ansøgningsfristen behandles løbende, såfremt der ikke ved ansøgningsfristens udløb er indkommet kvalificerede ansøgninger til hele den aktuelle pulje. VE anbefaler en ansøgningsfrist på 2 måneder, der udløber ultimo september 2023 med indkaldelse to måneder før.

Ministeriets bemærkninger:

En projektadministrator kan alene søge om tilskud til et projekt pr. finanslovsår, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Bekendtgørelsens tidligere § 6, stk. 2, er foreslået slettet, da betingelsen om, at der ikke kan meddeles tilsagn om tilskud til projekter, der er påbegyndt forud for meddelelse af skriftligt tilsagn tillige fremgår af henholdsvis § 14, stk. 1, nr. 2 (informationsprojekter) og § 14, stk. 2, nr. 2 (større projekter). Der er således ikke tilsigtet nogen ændring, hvorfor betingelsen om at projektet ikke må være påbegyndt, fortsat indebærer, at der ikke må være indgået aftaler om arbejder eller leverancer, påbegyndt arbejder m.v. vedrørende projektet, inden modtagelsen af det skriftlige tilsagn. Dette fremgik desuden af vejledningen til retsgrundlaget for udmøntningen af puljen i 2022⁴, og lignende vil fremgå af vejledningen for 2023.

³https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Stoette_vedvarende_energi/vejledning_til_retsgrundlag_og_ansoegning_-_version_23.09.22_0.pdf

⁴https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Stoette_vedvarende_energi/vejledning_til_retsgrundlag_og_ansoegning_-_version_23.09.22_0.pdf

Såfremt ansøgninger modtaget efter ansøgningsfristens udløb skal tages i betragtning, vil samtlige ansøgninger til større projekter skulle vurderes på ny, da projekternes indbyrdes pointsum afgør prioriteringen af projekterne i forhold til udmøntningen af puljens midler. Det prioriteres i stedet at meddele tilsagn om tilskud inden finanslovsårets udgang, til de ansøgninger, der er modtaget inden ansøgningsfristens udløb.

Det tilstræbes, at puljen er åben for ansøgning i 2 måneder. De nøjagtige datoer for puljens åbning og lukning meldes ud i forbindelse med indkaldelsen via Statens-tilskudspuljer.dk og Energistyrelsens hjemmeside, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til ændringer i udkastet til bekendtgørelsen.

Supplerende dokumentationskrav til fyldestgørende ansøgninger

DI ønsker det præciseret, hvilken type af dokumentation, som Energistyrelsen kan anmode ansøgerne om, ud over det som fremgår af ansøgningsportalen. DI bemærker, at det kan opfattes som en ekstra – og muligvis fordyrende – byrde at skulle fremskaffe. DI ønsker endvidere, at et muligt omfang præciseres i teksten.

Ministeriets bemærkninger:

Fyldestgørende ansøgninger vil alene blive anmodet om supplerende dokumentation i det omfang det er nødvendigt for, at Energistyrelsen kan afgøre, om ansøgningen opfylder betingelserne for at kunne modtage tilsagn. Energistyrelsen forventer, at det kun vil blive aktuelt i få tilfælde, f.eks. for at afklare tvivl og uklarheder i ansøgningen. Ansøgerne vil derfor ikke blive pålagt at fremskaffe dokumentation for nye forhold eller emner, medmindre ansøgernes egne supplerende oplysninger giver anledning hertil.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til ændringer i udkastet til bekendtgørelsen.

Informationsprojekter

TD bemærker, at det forekommer uhensigtsmæssigt, at informationsprojekter udelukkende kan opnå tilskud til annonceringsudgifter til skriftligt eller trykt materiale, idet Energifællesskaber er svært stof, som i nogle tilfælde bedre kan formidles gennem en informativ video. Derudover savner TD, at nogle af midlerne kan bruges til at udarbejde informationsmateriale, enten via underleverandører eller som timer brugt i projektet.

VE finder, at den øvre grænse for tilskud til informationsprojekter på 200.000 kr. er for lav til en landsdækkende informationsindsats.

VE foreslår, at der åbnes for flere anvendelsesmuligheder for støtten til informationsprojekter, og at den øvre grænse for tilskud til informationsprojekter i så fald hæves til 400.000 kr. Konkret foreslår VE, at der bør være mulighed for støtte til informations- og formidlingsprojekter omhandlende udveksling af viden mellem borgergrupper, der ønsker at starte energifællesskaber, tilbud om indledende rådgivning og vejledning, og at de støtteberettigede omkostningstyper skal omfatte løn til tilsagnshaver, teknisk rådgivning, juridisk rådgivning, formidling og dokumentation.

Ministeriets bemærkninger:

Informationsprojekter kan søge om tilskud til annonceringsudgifter, forbundet med at gennemføre en informationskampagne, der udbreder information, der bidrager til udviklingen af vedvarende energiløsninger i lokalsamfundet. Der stilles ikke krav om, at en informationskampagne skal være landsdækkende.

Projektadministrator skal kunne dokumentere, dels at indholdet af informationskampagnen bidrager til udviklingen af vedvarende energiløsninger i lokalsamfundet, dels at informationen er udbredt til lokalsamfundet. Der stilles derfor krav om et blivende produkt, som udover skriftligt eller trykt materiale kan være en video, forudsat at det kan dokumenteres, at denne video er udbredt til lokalsamfundet, eksempelvis via tv-spots. Der er intet til hinder for, at informationsmaterialet udarbejdes af underleverandører, herunder en grafiker eller anden mediekonsulent, forudsat at udgiften hertil kan dokumenteres ved regningsbilag, der opfylder kravene i bekendtgørelsens § 20. Der kan derimod ikke opnås tilskud til lønudgifter internt i projektorganisationen for så vidt angår informationsprojekter.

I forhold til informationsprojekternes afgrænsning anfører ministeriet, at delpuljen til informationsprojekter alene tilgodeser informationskampagner. Delpuljen kan søges af alle, herunder rådgivere. Såfremt der ønskes tilskud til bredere informationsprojekter med egentlig rådgivning og vejledning til energifællesskaber, kan dette ske ved at søge om tilskud til et større projekt, hvor tilskud kan være op til 750.000 kr. Større projekter kan også søges af grupper af borgere og/eller virksomheder, der planlægger et etablere et energifællesskab.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til ændringer i udkastet til bekendtgørelsen.

Prioritering af projekter

EFA finder det uhensigtsmæssigt, at først til mølle-princippet medfører, at ansøgningerne behandles i den rækkefølge, de modtages. EFA så hellere, at projekter, der er de bedste fyrtårnsprojekter, prioriteres.

EFA mener, at erklæringerne fra deltagerne i energifællesskabet bør vægte mindre end 30 pct., idet de indsamlede erklæringer ikke altid vil være retvisende for, hvor mange der efterfølgende vil være en del af energifællesskabet.

EFA vurderer, at kriteriet om projektperiodens længde vil give en skævvridning i de projekter, der bliver valgt. Eksempelvis vil projekter, hvor varme indgår, generelt tage længere tid, end mindre komplicerede løsninger, hvor der kun er tale om fx solceller og batterier. EFA opfordrer derfor til, at der i højere grad end nu ses på "fyrtårnspotentialer" i projekter.

EFA bemærker, at det virker meget tilfældigt, hvordan de nuværende projekter har udregnet antallet af personer, som den mundtlige kommunikation planlægges at nå ud til.

VE finder det foreslåede pointsystem dybt bekymrende, da det vil fremme ansøgninger, der er i stand til at samle mange aktører om projektet uanset deres kvalitet og relevans for de egentlige formål for puljen.

VE finder det endvidere problematisk at indføre et kriterie om, at et projekt skal gennemføres på kortest mulig tid, da det kan forventes at føre til forhastede projekter, der ikke får den kvalitet, de ellers vil kunne opbygge i en længere projektperiode. VE anbefaler, at dette kriterie opgives, og at det i stedet specificeres, at projektperioden skal være mellem 6 måneder og to år med mulighed for forlængelse op til i alt tre år.

VE anbefaler, at den foreslåede pointmodel erstattes af et bevillingsudvalg, som skal bevilge midler ud fra mål om at fremme energifællesskaber og derved udviklingen af vedvarende energi. VE ønsker, at bevillingsudvalgets medlemmer skal være kompetente og erfarne personer, der har arbejdet med lokale vedvarende energiløsninger i de senere år, suppleret med et princip om habilitet i forbindelse med behandling af enkeltprojekter, hvor der måtte forekomme interessekonflikter.

Ministeriets bemærkninger:

Alle projekter vil blive vurderet individuelt og konkret for så vidt angår den kvalitative opfyldelse af kravene til projektets formål, jf. bekendtgørelsens § 14.

Først til mølle-princippet anvendes alene ved den indbyrdes prioritering af informationsprojekter, jf. bekendtgørelsens § 9. Større projekter, som flere steder i bekendtgørelsen omtales som fyrtårnsprojekter, behandles ikke efter først til mølle-princippet, men derimod efter en objektiv pointmodel, jf. bekendtgørelsens § 12. Den indbyrdes rangering af de større projekter sker i forhold til en række kriterier, som er udvalgt, fordi de er sammenlignelige, klare og gennemsigtige for ansøgerne.

At større projekter tildeles point for en bred opbakning i form af flere aktører i projektorganisationen (kriterie nr. 1) og deltagelse af flere fysiske personer eller virksomheder i energifællesskabet (kriterie nr. 2) skal ses i sammenhæng med ønsket om, at puljen fremmer lokal forankring af klimaomstillingen. Usikkerheden omkring deltagererklæringerne afspejles i, at dette kriterie vægter mindre end antallet af aktører i projektorganisationen.

I forhold til bemærkningerne omkring det nye kriterie nr. 3, projektperiodens længde, er behovet for at sætte et øvre loft over projekternes varighed indgået i evalueringen af puljen. Ingen af de projekter, der opnåede tilsagn i 2022 havde en varighed på under 6 måneder og ej heller over 2 år. Det er derfor ikke vurderet nødvendigt at sætte nedre eller øvre grænser for projekternes varighed. Kriterie nr. 3 om projektperiodens længde er valgt som et alternativ, der ikke udelukker projekter af længere varighed fra at søge, men som tilskynder, at projekterne ikke trækker unødigt længe ud, således at erfaringerne fra projekterne hurtigst muligt kan deles.

I forhold til bemærkningerne omkring det tidligere kriterie nr. 3, antal personer, som den mundtlige kommunikation forventes at nå ud til, bemærkes, at kriteriet med den foreslåede ændring, udgår af bekendtgørelsen til fordel for kriteriet om projektperiodens længde.

For så vidt angår forslaget om, at pointmodellen for større projekter erstattes af et udvalg, som skal bevillige puljens midler, vurderer ministeriet, at løsningen vil fordyre administrationen. Uddelegering af udmøntningen af puljen til et bevillingsudvalg kan betyde, at opgaven skal sendes i udbud, samt at der skal udarbejdes separat lovhjemmel, da ministeriet vil skulle uddelegere en myndighedsudøvelse. Derudover vil ministeriet stadig være ansvarlig for bevillingen, herunder at puljen forvaltes økonomisk ansvarligt og i overensstemmelse med god forvaltningsskik. Ministeriet vil derfor være forpligtet til at føre tilsyn med et eventuelt bevillingsudvalg. Et bevillingsudvalg vil derfor tage ressourcer fra puljen til udmøntning.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til ændringer i udkastet til bekendtgørelsen.

Øvrige forslag

TN finder det hensigtsmæssigt, at der anvendes ansøgningskemaer og skabeloner, herunder til deltagererklæringen fra deltagere i energifællesskabet.

EFA bemærker, at der endnu ikke findes modeller for lokal kollektiv tarifering, hvorfor det er vigtigt, at der kan søges penge til at udvikle pilotprojekter på dette område. Ligeledes er styring af deling af el og fleksibilitet et vigtigt formål.

VE oplyser i forhold til bekendtgørelsens § 8, stk. 3, at i henhold til SKAT's regler, kan momsfri konsulentydelse op til 50.000 kr. honoreres, ligesom der kan indgås aftaler om B-honorar, hvor særlige faglige, miljømæssige og sociale kompetencer kan indgå under ansvar for projektadministratoren og iht. budget.

Ministeriets bemærkninger:

En ansøgning om tilsagn om tilskud skal indsendes via en digital ansøgningsportal. Alle ansøgere udfylder derfor den samme ansøgning, for at komme i betragtning til tilskud til henholdsvis et informationsprojekt eller et større projekt. Brugen af skabeloner er allerede et krav, jf. bekendtgørelsens §§ 8, stk. 2 og 11, stk. 2. Energistyrelsens skabeloner offentliggøres inden ansøgningsrunden åbner.

Bekendtgørelsen vedrørende puljen til lokale energifællesskaber udmøntes indenfor rammerne af lov om elforsynings bestemmelser om borgerenergifællesskaber samt VE-lovens bestemmelser om VE-fællesskaber, herunder bekendtgørelse om VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber, der i § 15 stiller krav om, at netvirksomheder skal samarbejde med VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber om at lette deling af elektricitet inden for VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber. VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber kan rette henvendelse til netvirksomheder om behov for konkrete tiltag for at lette deling af elektricitet inden for det respektive VE-fællesskab og borgerenergifællesskab.

Den reviderede bekendtgørelse indeholder ikke en § 8, stk. 3. Bemærkningen vedrørende momsfri ydelser og B-honorar antages at vedrøre bekendtgørelsens § 18, stk. 2, nr. 3 (informationsprojekter) og § 19, stk. 2, nr. 3 (større projekter). Disse bestemmelser angiver begge, at det er en betingelse for udbetaling af tilskud, at der kun er anvendt momsregistrerede virksomheder til udførelse eller levering af tilskudsberettigede opgaver for hvilke, der kræves betaling. Bestemmelserne er videreført uændret fra den tidligere version af bekendtgørelsen. Der tilsigtes ingen ændring i betingelserne for udbetaling af tilskud.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til ændringer i udkastet til bekendtgørelsen.

Klageadgang

Ministeriet er blevet opmærksom på, at bekendtgørelsens § 29 omhandlende klageadgangen manglede skriftlighedskrav og klagefrist, som er normal kutyme og ses i lignende bekendtgørelser. Derfor er bestemmelsen justeret i overensstemmelse hermed, således der er krav om skriftlig klage inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.